

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN !

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Vékonyné Somlyó Margit ügyvéd által képviselt felperesnek, a Pokorainé dr. Hermann Éva jogtanácsos által képviselt alperes ellen, az alperes pernyertessége érdekében fellépő dr. Bányai Gábor ügyvéd által képviselt beavatkozó közreműködése mellett, kártérítés megfizetése iránt indított perében, a Fővárosi Bíróság 2009. július 9. napján meghozott, 36.P.26.358/2005/43. számú közbenső ítélete ellen, az alperes részéről 44. és 45. sorszám, míg az alperesi beavatkozó részéről 46. sorszám alatt előterjesztett fellebbezése folytán, meghozta a következő

k ö z b e s ő í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság közbenső ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest és a beavatkozót, hogy térítsenek meg az államnak felhívásra 24.000-24.000 (huszonnégyezer-huszonnégyezer) forint fellebbezési eljárási illetéket.

A közbenső ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes 2003. február 17-én az alperes által üzemeltetett autóbusszmegállóban oly módon szenvedett balesetet, hogy a megállóból kiinduló autóbusz oldalának esett, majd a jármű kereke és a járda pereme közé szorult. Eközben az autóbusz kerekétől nyomatás-szerű erőbehatás érte. A felperes keresetében a balesettel összefüggésben keletkezett kárai megtérítésére kérte kötelezni az alperest. Az alperes és a beavatkozó ellenkérelmében azért kérte a kereset elutasítását, mert álláspontjuk szerint a felperes kárát a veszélyes üzem működési körén kívül eső elháríthatatlan ok idézte elő.

Az elsőfokú bíróság közbenső ítéletével megállapította az alperes kártérítési felelősségének fennállását a felperes balesetével összefüggésben. Úgy foglalt állást, hogy az a Ptk. 345. §, és 339. §-a alapján megállapítható. Döntését a következőkkel indokolta. Önmagában nem mentesíti a kárfelelősség alól a gépjármű üzembentartóját, hogy a nyomozó hatóság amiatt szüntette meg az eljárást, hogy a gépjárművezető a közlekedés szabályait nem sértette meg. A baleset a fokozott veszéllyel járó tevékenység körében, azzal összefüggésben következett be, mivel okirati bizonyítékok rögzítik, hogy a felperes a buszmegállóban tartózkodott, az alperes autóbusza a megállóból éppen elindult, amikor a felperes annak oldalának esett. A megállóhelyen az autóbusz vezetőjétől fokozott elővigyázatosság, gondosság és figyelem várható el. A zsúfolt és szűk megállóhelyen, különösen, ha két járműről is bonyolódik leszálló utasforgalom, jóval nagyobb a baleseti kockázat, amelyet az út síkossága is fokozott. A gépjármű vezetője nem az elvárható gondossággal járt el, figyelemmel kellett volna lennie a megálló részbeni síkosságára, kerülnie kellett volna, hogy a jégbordázott területnél álljon meg. Maga az alperes sem tanúsított kellő gondosságot azáltal, hogy csupán egy csuklós busz hosszúságában síkosság-mentesítette a két autóbusz beállítására rendszeresített megállót. Az alperestől mint fokozott veszéllyel járó tevékenység folytatójától elvárható lett volna az is, hogy a megállóhelyen nagyobb területet tisztíttasson meg, illetőleg ennek megtörténtét ellenőrizze. Mindezek együttesen megalapozzák az alperes kártérítési felelősségét.

A közbenső ítélet megváltoztatása, a kereset elutasítása iránt az alperes és a beavatkozó terjesztett elő fellebbezést.

Az elsőfokú bíróság ítéletét az alperes kártérítési felelősségének megállapítása miatt támadták. Álláspontjuk szerint a baleset a fokozott veszéllyel járó tevékenység körén kívüli okra vezethető vissza, amely az alperes mint a fokozott veszéllyel járó tevékenység folytatója számára a technika jelenlegi fejlettsége és a társadalom teherbíró képességének mai szintje mellett objektíve elháríthatatlan volt. Álláspontjuk szerint a balesetet az okozta, hogy a felperes gyalogosként esett el a járdán. Kiemelték, hogy az igazságügyi szakértő véleménye szerint a gyalogos busz oldalának esése az autóbuszvezető részéről nem volt elhárítható. A beavatkozó sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság a Ptk. 339. §-a szerint általános felelősségi alakzat, valamint a Ptk. 345. §-a szerinti objektív felelősségi alakzat alkalmazási körét nem tisztázta. A Ptk. 339. §-a tekintetében jelentőséggel bíró körülményeket a Ptk. 345. §-a szerinti felelősség körében értékelt. Az alperes pedig arra hivatkozott, hogy a megállóhely tisztántartásáról, valamint annak ellenőrzéséről megfelelően gondoskodott. Mindketten hangsúlyozták, hogy nem tisztázott teljes körűen a baleset bekövetkezésének módja. Az alperesi beavatkozó ezen túlmenően kérte mellőzni az ítélet tényállásából a felperes balesettel összefüggésben keletkezett kárainak megállapítását.

A felperes fellebbezési ellenkérelme az első fokú ítélet helybenhagyására irányult.

A Fővárosi Ítéltábla megállapította, hogy a fellebbezések nem megalapozottak.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, és a jogalap tekintetében a döntését is az irányadó jogszabályoknak megfelelően hozta meg.

Az ítélet tábla mindennek előtt az ítélet tényállásának a felperest ért vagyoni és nem vagyoni hátrányokkal összefüggő megállapításaival foglalkozott. Helyesen hivatkozott arra fellebbezésében az alperesi beavatkozó, hogy e tekintetben az elsőfokú bíróság bizonyítást nem folytatott le, ezek tekintetében rendelkezésre jelenleg a felperes előadása áll, ami nem szolgálhat kellő alapul e károk bekövetkezésének ítéleti bizonyossággal történő megállapítására. Emellett ezek a hátrányok csupán az összepszerűség vizsgálata során kerülnek előtérbe. A jogalap kérdésében történő döntésnél önmagában annak megállapítása, hogy a felperest a balesettel összefüggésben kár érte, elégséges a kárfelelősség egyik konjunktív feltétele fennállásához. Mindezekre figyelemmel a Fővárosi Ítélet tábla az első fokú ítélet indoklásából mellőzi a balesettel összefüggésben a felperest ért vagyoni és nem vagyoni hátrányokra vonatkozó ténymegállapításokat.

A nem vitás tényállás szerint a felperes kára azzal összefüggésben keletkezett, hogy az alperes által üzemeltetett buszmegállóban az abból éppen kiinduló autóbusz oldalának esett, és az autóbusz kereke és a járdaszegély között un. nyomatás-szerű erőhatásnak volt kitéve. Mind az elsőfokú bíróság, mind az alperes, mind a beavatkozó tévedett akkor, amikor a fokozott veszéllyel járó tevékenységet kizárólag az autóbusz működésére korlátozta. Az alperes tevékenysége városi tömegközlekedés bonyolítása, a perben releváns körben pedig közúti járművel történő utasszállítás. Ez a tevékenység, az ahhoz alkalmazott eszközök, járművek jellegére figyelemmel, nem vitásan fokozott veszéllyel járó tevékenységnek minősül. A fokozott veszéllyel járó tevékenység körét azonban nem lehet kizárólag a tevékenységhez használt járműre leszűkíteni, ahhoz szorosan hozzátartozik az a környezet is, amelyben magát a tevékenységet folytatják. Ezáltal az alperes által folytatott fokozott veszéllyel járó tevékenység köréből nem rekeszthető ki a megálló sem, amely szükségszerű része az alperes tevékenységének. Az adott buszmegálló nem egy olyan járdaszegélyen helyezkedik el, amelyet gyalogos forgalom számára is rendszeresen igénybe vesznek, ott kizárólag az olyan személyek tartózkodnak, akik autóbussszal kívánnak utazni. Ezért alaptalanul állította az alperes és a beavatkozó azt, miszerint a felperest mint gyalogost érte a baleset. A felperes saját elmondása szerint is autóbussszal kívánt tovább utazni, ezért a felperes az alperes utasaként, az autóbuszra történt várakozás közben az alperes fokozott veszéllyel járó tevékenységétől el nem választható körben szenvedte el a balesetet.

Az objektív elháríthatatlanság megállapításához nem elégséges önmagában az a körülmény, hogy a járművezető az adott helyzetben a balesetet kivédeni nem tudta. Az alperest mint fokozott veszéllyel járó tevékenység folytatóját fokozott védekezési kötelezettség is terheli. Ennek körében a rendkívül szűk, 1-1,6 m szélességű, a villamos pályától korláttal határolt kettős buszmegállóban meg kellett volna teremtenie az utasok biztonságos várakozásának, fel- és leszállásának, továbbá a megálló biztonságos megközelítésének és elhagyásának a feltételeit. Az alperes

fokozott védekezési körébe beletartozott az is, hogy a tevékenysége folytatásához szükségképpen igénybe vett, és a korábban lehullott csapadék miatt síkos, jégbordás megállót a teljes felületén síkosság-mentesítse. Ezt az elhárító intézkedést mind a technika jelenlegi szintje, mind pedig a társadalom teherbíró képessége lehetővé tette volna.

Mindezekre figyelemmel alaptalanul állította az alperes és a beavatkozó a fellebbezésében, hogy a felperes balesete a fokozott veszéllyel járó tevékenység körén kívüli okból következett be, illetve a károsodás objektíve elháríthatatlan volt.

Alaptalanul vitatták a fellebbezésükben, hogy a felperes sérülései a megálló csúszósságával volt okozati összefüggésben. Az alperes helyszínelője által készített baleseti jegyzőkönyv, a baleset típusaként gyalogos balesetet jelölt meg, míg a baleset okaként az útpálya csúszósságát határozta meg. A baleset rövid leírásánál pedig azt rögzítette, hogy a kettős megállóhely járdaszíntjének felületét csak az elsőnek beállt jármű melletti területen síkosság mentesítették. Ezt követően a járdaszínt felülete jeges, jégbordás volt, amely a baleset előidézője lehetett.

Mindebből okszerűen vonta le az elsőfokú bíróság azt a következtetést, hogy a felperes a síkos megállóhelyen elcsúszva esett az autóbuszra, onnan pedig az autóbusz és a járdaszínt közé.

Ezzel összefüggésben az ítélet tábla azt kívánja kiemelni, hogy önmagában a baleset körülményeinek tisztázatlansága az alperes mentesüléséhez nem vezethet. Ugyanis az alperes a Ptk 345. § (1) bekezdése alapján a kártérítési felelősség alól csupán annak bizonyításával mentheti ki magát, hogy a kárt az általa folytatott fokozott veszéllyel járó tevékenység körén kívül eső, elháríthatatlan ok idézte elő. A Pp. 164. § (1) bekezdés értelmében nem a felperesnek kell bizonyítania azt, hogy a kára a megállóhely csúszóssága miatt következett be, hanem az alperesnek kellett volna bizonyítania, miszerint a közúti járművel történő utasszállítás, mint fokozott veszéllyel járó tevékenységi körén kívül eső okból, elháríthatatlan módon következett be a kár.

Ezért az elsőfokú bíróság jogszabálysértés nélkül állapította meg az alperes kártérítési felelősségét. Annyiban pontosítja azonban a Fővárosi Ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletének indokolását, hogy az alperes kártérítési felelősségét a Ptk. 345. § (1) bekezdése önmagában megalapozza.

Mindezekre figyelemmel a Fővárosi Ítélet tábla az elsőfokú bíróság közbenső ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az ítélet tábla a le nem rótt fellebbezési eljárási illeték viseléséről a 6/1986. IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján rendelkezett.

Budapest, 2010. február 3.

Dr. Molnár Ambrus s. k. a tanács elnöke Dr. Németh László s. k. előadó bíró Dr. Szücs József s. k. bíró

